

UNIVERSITAS
CAROLINA

UNIVERZITA KARLOVA PRÁVNICKÁ FAKULTA

pořádá MEZINÁRODNÍ KONFERENCI na téma

AKTUÁLNÍ OTÁZKY PRÁVNÍ ÚPRAVY CESTOVNÍHO RUCHU IX.

v Praze ve středu 20. listopadu 2024 odpoledne

budova Právnické fakulty UK - Náměstí Curieových, místnost 38 (ve vestibulu)

Od roku 2015 se na Právnické fakultě UK pořádají konference k problémům právní úpravy cestovního ruchu. Akce navazuje na konference 10.2. a 7.10. 2015, 8.11.2016, 9.11.2017, 8.11.2018, 12.11.2019, 16.-17.6.2022 (výjimečně Kutná Hora), 8.11.2023.

DOVOLUJEME SI UPOZORNIT, ŽE DEN PŘED KONFERENCÍ, TEDY 19.11., BUDE V PRAZE NA VÝSTAVIŠTI LETNANY MEZINÁRODNÍ KONTRAKTAČNÍ DEN CESTOVNÍHO RUCHU CZECH TRAVEL MARKET

PROGRAM KONFERENCE

Zahájení jednání: 12 hod.

Prof. JUDr. Jan **Kuklík**, DrSc. (Univerzita Karlova - prorektor)

Uvítání účastníků konference

1. SEKCE: OBECNÉ PRÁVNÍ PROBLÉMY CESTOVNÍHO RUCHU

Mgr. Vojtěch **Kružliak** (Ministerstvo pro místní rozvoj – pověřen vedením Odboru cestovního ruchu, vedoucí Oddělení právních předpisů a koncesí v cestovním ruchu)

Některé právní problémy cestovního ruchu v České republice

Prof. Dr. Iur. Mag. phil. Harald Christian **Scheu**, Ph.D. (Univerzita Karlova Právnická fakulta)

Inovace v cestovním ruchu i v menšinové politice – využívání menšinových památek pro propagaci jejich kultur

Doc. PhDr. JUDr. Jan **Štemberk**, Ph.D. (Univerzita Karlova Fakulta humanitních studií)

Historické inspirace v oblasti řízení destinací a práva cestovního ruchu

JUDr. Renata **Králová** (asistentka poslankyně Evropského parlamentu Kláry Dostálové)
Novela směrnice EU o zájezdech – obsah, legislativní proces, reakce zainteresovaných subjektů

Ing. Petr **Houška**, Ph.D. (Vysoká škola obchodní v Praze)

Nové standardy ISO norem v cestovním ruchu

Přestávka okolo 14.00 hod.

Doc. RNDr. Jiří **Vaniček**, CSc. (Vysoká škola ekonomická – emeritní vyučující)

Právní ochrana kulturního dědictví venkova a přírody v České republice

Mgr. Václav **Brabec** (Univerzita Karlova Právnická fakulta)

Infrastruktura jako základní předpoklad trvale udržitelného rozvoje

Doc. Mgr. Lukáš **Novotný**, M.A., Ph.D. (Univerzita Jana Evangelisty Purkyně Ústí nad Labem)

Požár Českého Švýcarska, dopady na turismus a problémy krizového řízení

Doc. JUDr. Klaudia **Marczyová**, Ph.D. (dříve Akadémia Policajného zboru Bratislava – prorektorka)

Bezpečnostno-právní aspekty cestovního ruchu – problémy bádania

Ing. Martina **Drašarová**, Ph.D. (Vysoká škola polytechnická Jihlava, Katedra cestovního ruchu)

Problémy průvodců s právní praxí

Ing. Zuzana **Kvítková**, Ph.D. (Vysoká škola Ambis, Katedra marketingu a cestovního ruchu - vedoucí)

Složitá právní úprava v praxi cestovních agentur

2. SEKCE: KONCEPČNÍ OTÁZKY TZV. PRŮŘEZOVÝCH PRÁVNÍCH ODVĚTVÍ

JUDr. PhDr. René **Petráš**, Ph.D. (Univerzita Karlova Právnická fakulta)
Specifika tzv. průřezových právních odvětví (právo cestovního ruchu, sportovní, menšinové aj.)

Prof. JUDr. Jan **Kuklík**, DrSc. (Univerzita Karlova - prorektor)
Problémy vymezení sportovního práva

Mgr. Kateřina **Valachová**, Ph.D. (Vysoká škola aplikované psychologie, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy 2015-2017)
Sport a právní regulace 2014-2024

Prof. JUDr. PhDr. Tomáš **Gábriš**, Ph.D., LL.M. (Právnická fakulta Trnavskej univerzity, Ústav štátu a práva SAV)
Športové právo na Slovensku - vývoj a súčasný stav

Přestávka okolo 17 hod.

3. SEKCE: PRÁVNÍ PROBLÉMY SPORTOVNÍHO PRÁVA

JUDr. Klára **Dvořáková**, M.A. (Holubová advokáti s.r.o. - advokátka)
Právní rizika výkonu horských povolání

Mgr. Ladislav J. **Janků**, Ph.D., LL.M. (Institut lyžařského práva)
Právní úprava sněžných sportů

Dr hab. Piotr **Gryszel**, prof. UEW (Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu, Filia w Jeleniej Górze)
Právní problémy cestovního ruchu v horách Polska

JUDr. David **Kohout**, Ph.D. (Univerzita Karlova Právnická fakulta)
Pravidla sportovních organizací, právní odpovědnost a venkovní sporty

Ukončení jednání po 19 hod.

OD 20 HODIN PROBÍHÁ V BUDOVĚ PFUK FESTIVAL NOC FAKULTY S ŘADOU AKCÍ VČETNĚ PŘEDNÁŠEK A WORKSHOPŮ S BOHATÝM DOPROVODNÝM PROGRAMEM, COŽ MOHOU VYUŽÍT I ÚČASTNÍCI KONFERENCE

Délka příspěvků do patnácti minut, po referátech následuje diskuse.

Konferenční poplatek se neplatí. Občerstvení na akci bude zajištěno. Na akci je vhodné se přihlásit do 17.11. na petras@prf.cuni.cz

PŘÍSPĚVKY BUDOU PUBLIKOVÁNY na základě recenzního řízení, a to i od odborníků, kteří nevystoupí na konferenci, v časopise **STUDIA TURISTICA**, v právně zaměřeném čísle 1/2025 (jako obvykle první číslo v ročníku je právní již od roku 2018 - volně dostupné na www.studiaturistic.cz/archives). Termín odevzdání článků je nejpozději 30.11., ve formátu požadovaném časopisem (odpovídá ekonomické vědě).

Organizace konference: Centrum mimosoudního řešení sporů Katedry občanského práva PFUK
Hlavní organizátor JUDr. et PhDr. René Petráš, Ph.D. (petras@prf.cuni.cz, mobil +420 776296287)
Univerzita Karlova, Právnická fakulta (PFUK) Nám. Curieových 7 11640 Praha 1

Vědecká rada konference: Prof. JUDr. PhDr. Tomáš **Gábriš**, Ph.D., Dr hab. Piotr **Gryszel**, prof. UEW, Prof. Dr. Ivan **Halász**, DSc., JUDr. David **Kohout**, Ph.D., Ing. Zuzana **Kvítková**, Ph.D., Ing. Ivica **Linderová**, Ph.D., Doc. JUDr. Klaudia **Marczyová**, Ph.D., Doc. Mgr. Lukáš **Novotný**, M.A., Ph.D., JUDr. PhDr. René **Petráš**, Ph.D., Prof. Dr. Iur. Mag. phil. Harald Christian **Scheu**, Ph.D., Doc. Ing. Petr **Scholz**, DiS. Ph.D., Doc. PhDr. JUDr. Jan **Štemberk**, Ph.D., Doc. RNDr. Jiří **Vaniček**, CSc.

Spolupracující instituce:

Sponzorem akce je advokátní kancelář Holubová advokáti s.r.o.

 holubova.cz

DALŠÍ KONFERENCE K PRÁVNÍ ÚPRAVĚ CESTOVNÍHO RUCHU SE ZAPOJENÍM PFUK

PFUK (dr. Petráš) dlouhodobě spolupracuje s **Vysokou školou polytechnickou v Jihlavě, Katedrou cestovního ruchu**, která se podílí na hlavních konferencích na PFUK v listopadu, také ale v Jihlavě organizuje **kulatý stůl „Právní otázky cestovního ruchu“ – poprvé 16.5.2024** viz

<https://kcr.vspj.cz/cs/uvod/konference-a-akce-pro-odbornou-verejnost/kulaty-stul>

(Vysoká škola polytechnická mj. organizuje největší konference k cestovnímu ruchu v ČR na přelomu února a března – dříve každoročně, nyní po dvou letech 26.-27.2.2025. Také organizuje on-line diskuse NA SLOVÍČKO – např. 24.10. proběhla na téma „Využití kulturně-historických objektů v cestovním ruchu“ – záznamy viz <https://kcr.vspj.cz/cs/uvod/konference-a-akce-pro-odbornou-verejnost/virtualni-diskuzni-setkani-na-slovicko>).

PFUK (mj. prof. Kuklík a dr. Petráš) **dlouhodobě spolupracuje s maďarskými institucemi např. při výzkumu menšin**, zejména s Akademií věd a Národní akademií veřejné správy (zejména prof. Halász) a již proběhla i řada společných konferencí v Budapešti.

V březnu 2025 se uskuteční KONFERENCE K VYUŽÍVÁNÍ ZEJMÉNA MENŠINOVÝCH PAMÁTEK PRO CESTOVNÍ RUCH v Ostřihomi – Esztergom (hlavní organizátoři prof. Halász a dr. Petráš)

PFUK (dr. Petráš) rozvíjí spolupráci při výzkumu cestovního ruchu s **vysokou školou AMBIS, Katedrou managementu a cestovního ruchu**, která se mj. zapojí do konference 20.11.2024.

ZÁKLADNÍ INFORMACE O PRÁVNÍ ÚPRAVĚ CESTOVNÍHO RUCHU

Účastníci konference mají různé specializace, proto dr. Petráš připravil základní informace, které jim mohou pomoci se zorientovat v právní úpravě cestovního ruchu

SYSTEM A CHARAKTER ČESKÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY CESTOVNÍHO RUCHU

Právní úprava cestovního ruchu je složitá a důkladněji se v ní orientuje jen hrstka právníků. Nepředstavuje nějaké tradiční a relativně uzavřené právní odvětví jako například trestní či občanské právo, jejichž základ navíc tvoří v ČR a obvykle i dalších zemích kontinentální právní kultury rozsáhlý zákoník. Je to soubor různorodých předpisů spadajících do velmi odlišných odvětví s často specifickými tradicemi, které se týkají cestovního ruchu – lze ji tedy řadit k tzv. **PRŮŘEZOVÝM PRÁVNÍM ODVĚTVÍM**. Vymezení, co vše přiřadit k problematice, jak ji nazvat a definovat, se u jednotlivých autorů značně liší. Přitom mnohé prvky právní úpravy jsou v ČR i jiných státech ostře diskutovány nebo jsou dokonce terčem drsné kritiky, která nebývá v právní vědě zvykem. Právní úprava se také často mění, kdy se například musí vyrovnávat s moderní tzv. sdílenou ekonomikou.

Právní předpisy k cestovnímu ruchu se rozpadají do několika velmi odlišných skupin. Hlavní tvoří speciální předpisy chránící spotřebitele u zájezdu a timesharingu, kde základem jsou směrnice EU. Jde o jádro české právní úpravy cestovního ruchu **obsažené hlavně ve speciálním zákoně č. 159/1999 Sb.**, o některých podmínkách podnikání a o výkonu některých činností v oblasti cestovního ruchu, se kterým je provázána smlouva o zájezdu v občanském zákoníku § 2521-2549. V občanském zákoníku je zařazen i timesharing jako Dočasné užívání ubytovacího zařízení a jiné rekreační služby § 1852-1867. **Další velmi odlišná skupina předpisů řeší organizaci a financování cestovního ruchu**, kde se v ČR od roku 2018 vytváří v zásadě quasiprávní systém certifikace organizací destinačního managementu (DMO) – na vrcholu je CzechTourism, dále úrovně krajská a oblastní (turistické oblasti mívají velikost běžně jednoho nebo dvou okresů), výjimečně i lokální. Systém destinačního managementu by měl být začleněn do zákona, jaký má např. Slovensko (č. 91/2010 Z.z.), což se ale dlouhodobě nedaří. Přiřadit k této skupině lze i úpravu daní, kde jde hlavně o zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích.

Poslední skupina předpisů k turismu jsou velmi různorodé právní předpisy související s cestovním ruchem, jako je ochrana přírody, doprava, v zemích se zásadním podílem historie na turismu také památková péče, ale jsou i speciálnější otázky jako je **úprava lázeňství, vinařství či třeba cestovních dokladů**. Tyto právní instituty mají velmi různorodé koncepce úpravy a tradice, kvalita právního řešení je leckdy problémová. Alespoň stručně pro ilustraci: u některých najdeme jasný ústřední zákon jako je tomu u památkové péče nebo vinařství, jinde vidíme podivnou změť právních předpisů zasahujících často do různorodých částí právního řádu jako typicky u ochrany přírody, obdobná situace je třeba u právní úpravy hotelů, kterou lze nalézt v předpisech zejména stavebních a hygienických, ale i mnohde jinde. Některé tyto instituty mají pradávne tradice jako je tomu u vinařství, jindy jde o dosud nestabilizované moderní právní normy jako u ochrany přírody. Někde najdeme v zásadě kvalitní právní řešení jako je u vinařství, ale lze zmínit také mimořádně zastaralý zákon o státní památkové péči č. 20/1987 Sb., který se opakovaně nedaří nahradit novým zákonem, a praxe tak již řadu desetiletí zoufale čeká na nové právní řešení.

DOPORUČENÉ INFORMAČNÍ ZDROJE: Důkladnější informaci lze nalézt na stránce Právo a cestovní ruch, která nyní prochází modernizací <http://turismus.prf.cuni.cz/> a zejména ve speciálních právních číslech časopisu *Studia turistica*, kde vychází jako první číslo ročníku již od roku 2018 (viz <https://www.studiaturistic.cz/archives/>) – základní přehledy jsou hlavně v článkách dr. Petráše. Důležité jsou sborníky z největších českých konferencí k turismu Aktuální problémy cestovního ruchu, které jsou volně na internetu (viz <https://kcr.vspj.cz/uvod/internacionalizace/mezinarodni-konference>), ale příspěvků k právu je jen minimálně.

DOSAVIDNÍ VĚDECKÉ ZPRACOVÁNÍ ČESKÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY CESTOVNÍHO RUCHU

V České republice věnovali právníci cestovnímu ruchu dlouho jen malou pozornost, přitom právní úprava se rychle mění a publikace tedy zastarávají. Téměř nelze použít nepočtené práce vzniklé před rekodifikací českého práva z roku 2012, a zejména před přijetím v zásadě dosud jediného českého zákona k turismu č. 159/1999 Sb. **Rozsáhlejší monografie jsou pouze Petráš: Právo a cestovní ruch (2013), Havlíčková (dnes Dvořáková) – Králová: Cestovní právo (2015, 2. vydání 2022) a Linderová: Cestovní ruch / Teoretická a právní východiska (2015).** Plánuje se společná široce pojatá kniha **Linderová - Petráš**, existují i nevelká skripta pro ekonomy Hásová - Švarc (2017). Specializovaných monografií je také jen hrstka, kdy lze zmínit zejména knihy od Janků k lyžařskému právu, porůznu vydané komentáře k právním předpisům (Dvořáková, Hulmák), početné práce k historii (zejména Štemberk). Od neprávnicků by neměly být přehlédnuty zejména vcelku početné práce k destinačnímu managementu od autorů Holešínská, Studnička, Tittelbachová, Palatková, Plzáková, Chaloupka a k řadě originálních prvků včetně technických norem od Houšky.

Odborných článků bývalo zejména do roku 2012 jen nemnoho, a přitom snadno zapadnou v početných časopisech a sbornících k právu a na druhé straně k cestovnímu ruchu. Sborníky přímo k české právní úpravě turismu nikdy nevznikly s výjimkou tří kratičkových vydaných pro Czechtourism (a dvou nyní již zastaralých přehledů judikatury) od nakladatelství Havlíček Brain Team z let 2012-2014. **Zásadní jsou tedy monotematická čísla časopisů zaměřená na právní úpravu cestovního ruchu, kdy po časopisech Právnické fakulty UK Acta Universitatis Carolinae – Iuridica 3/2016 a Právněhistorické studie 48/1-2018 se od roku 2018 vytvořila tradice prvního (právně zaměřeného) čísla ročníku časopisu Studia Turistica**, což vše zorganizoval a editoval dr. Petráš. Všechny tyto časopisy jsou přitom volně na internetu (lečdy vedle tištěné podoby), což je v právní vědě dosti nezvyklé ale přínosné. I díky spolupráci Katedry cestovního ruchu Vysoké školy polytechnické Jihlava (organizuje mj. největší českou konferenci k turismu na přelomu února a března) a Právnické fakulty Univerzity Karlovy (konference k právní úpravě turismu obvykle počátkem listopadu viz turismus.prf.cuni.cz) se tedy výzkum sice nerozsáhlé, ale velmi komplikované a divoce se vyvíjející právní úpravy turismu v ČR úspěšně rozvíjí.

Tento stav výzkumu je vhodné komparovat s dalšími zeměmi. **Nejaktívnější jsou dlouhodobě hlavně odborníci němečtí** – ostatně klíčová evropská směrnice o zájezdech z roku 1990 (90/314/EHS, nahrazená novou směrnicí 2302/2015/EU) zjevně vycházela z novely německého občanského zákoníku z roku 1979 zavádějící velmi specifickou cestovní smlouvu Reisevertrag. V Německu jsou početní badatelé (např. prof. Ernst Führich) a mnoho odborné literatury, existuje i speciální organizace Deutsche Gesellschaft für Reiserecht (dgfr.de) vydávající i časopis ReiseRecht aktuell. Není od věci zmínit, že tato německá odborná literatura je v českých knihovnách téměř nedostupná. **Lze srovnat i se Slovenskem**, jehož právní úprava je v mnohém podobná, kde je **dosud jen jediná rozsáhlá monografie Jurčová – Dobrovodský – Nevolná – Olšovská: Právo cestovního ruchu (2014) od vyučujících z právnické fakulty v Trnavě**. Sborníky nebo monotematická čísla časopisů věnující se právní úpravě turismu zřejmě na Slovensku neexistují, konference k otázce se nekonají. V **Polsku** je o otázku značný zájem, kdy na konferencích o cestovním ruchu se velmi často diskutuje o problematice právní úpravy v cestovním ruchu. Pořádají se také typické konference o právu cestovního ruchu a ochraně práv spotřebitelů. **V Polsku existuje mnoho publikací v časopisech a monografiích. Nejnovější monografie je Borek a kol.: Prawo turystyki (2021). Významné jsou také monografie o právu cestovního ruchu od Nesterowicze, Gospodarka, Raciborského a Cybuly.** Vzniklo také mnoho příležitostných publikací.

ZÁKLADNÍ INFORMACE O SPORTOVNÍM PRÁVU

Účastníci konference mají různé specializace, proto dr. Kohout připravil základní přehled, který jim může pomoci.

Systematický pohled na propojení sportu a práva (některými označovaný jako obor tzv. sportovního práva) je relativně novou doménou, a to jak mezinárodně, tak v českém právním prostředí. V podmínkách ČR se soustavnější pozornost právnímu prostředí okolo sportu věnuje teprve pár desetiletí.

S cestovním ruchem sport nepochybně souvisí jakožto jedna z hlavních aktivit, které podmiňují rekreační turismus. A v právním zakotvení sportovní činnosti též nalezneme řadu pojmů k právnímu ukotvení cestovního ruchu. **I sportovní právo je tzv. PRŮŘEZOVÉ PRÁVNÍ ODVĚTVÍ**, v němž se v různých situacích a v různé míře projevují předpisy práva veřejného i soukromého, jakož i práva národního, evropského a mezinárodního. Sport je především svázán s úpravou spolkového práva a smluvním právem. Promítají se do něj ale široce i normy správního práva (daně a dotace, přestupky) a trestního práva. Přes řadu specifíků, kterými se oblast sportu vyznačuje, však **v České republice zatím stále existuje pouze jeden jediný právní předpis věnovaný právě sportu (zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu)**, v mnoha jiných státech je situace dnes již odlišná a sport je předmětem stále se prohlubující zvláštní právní regulace blízké se kodifikačním pokusům, tedy jakýmsi zákoníkům sportu (Slovensko, Francie, Chorvatsko atd.).

Významným **specifikem sportovního prostředí je jeho autonomní organizační struktura**, která je založena na činnosti zmíněných spolků. Tyto spolky mohou mít přímo či odvozeně i vyšší tisíce členů, přičemž práva i povinnosti členů jsou vedle základního zákonného rámce dána především vnitřními (paraprávními) normami přijímanými na této spolkové úrovni. Tato vnitřní pravidla sportovních organizací (subjektů soukromého práva) mohou mít v některých případech účinky i mimo okruh členů sportovního spolku, což je případ zejména při posuzování případů odpovědnosti za újmu na zdraví při neorganizovaných sportovních aktivitách jako je např. rekreační lyžování, horolezectví apod.